

РЕШЕНИЕ

№ 67

гр. София, 21.01.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 4-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на четвърти ноември през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Мария Яначкова

Членове: Десислава Б. Николова
Миглена Йовкова

при участието на секретаря Павлина Ив. Христова
като разгледа докладваното от Десислава Б. Николова Въззивно гражданско дело № 20231000502852 по описа за 2023 година

Производството е образувано по реда на член 258 и сл. от ГПК, по въззивна жалба с вх.№ 4454/19.07.2023 г. (по регистратурата на ОС – Перник) на ищеца Р. В. С. от град *** чрез пълномощника му адвокат Х. Ч. от САК срещу решение № 272 от 19.06.2022 г. на Пернишкия окръжен съд , ГО I – 12 – ти състав по гр.д.№ 685/ 2022 г., отхвърлящо предявените от него искове за обезщетение за неимуществени вреди в размер от 500 000 лева от смъртта на неговата майка С. П. В., настъпила на ***** г. по причина на несвоевременно и неправилно лечение в МБАЛ „ Рахила Ангелова“ АД, град Перник и законна лихва, считано от ***** г. до окончателно плащане .

Във въззивната жалба има повторение на твърденията от исковата молба за неприложена на болната надлежна коригираща терапия, обсъждане на доказателствата и оплаквания за допуснати от първоинстанционния съд нарушения при отказа му да назначи по своевременно направено от ищеца искане съдебно-медицинска експертиза и изслушване на един свидетел - д-р Е. Г., изготвил неприетото като доказателство писмено становище. Заявено е искане за допускане на такава експертиза във въззивното производство и за

определяне на посочения като свидетел лекар – специалист, хирург - за вещо лице .

В подаден в срока по член 263,ал.1 от ГПК отговор с вх.№ 4769 /8.08. 2023 г. въззиваемата страна МБАЛ „ Рахила Ангелова“ АД, град Перник оспорва чрез пълномощника си – юрисконсулт П. П. - основателността на въззивната жалба по съображения, че доказателствата, които ищецът е посочил и представил своевременно (изключая становището на д-р Е. Г., за приемането на което не са били налични условията по член 147 от ГПК) не установяват фактите, за които ищецът носи доказателствена тежест. Поради недовеждането на трети свидетел и непредставянето на доказателства за проведена консултация с психиатър не е доказано претърпяването от ищеца на описаните в исковата молба неимуществени вреди .

Отговор от помагача на ответника по иска – ЗД „ БУЛ ИНС“ АД, град София не е подаден .

При проверката на обжалваното решение с оглед оплакванията в жалбата, доводите в отговора, изразените от страните чрез представителите им становища, извършените във въззивното производство процесуални действия и съобразно член 269 от ГПК, въззивният съд намира, че то е валидно, допустимо, но неправилно в една част и правилно в останалата част.

Обжалваното решение е постановено по нередовна искова молба , неотговаряща на изискването на член 127,ал.1,т.4 от ГПК . При претенция за вреди от медицинска дейност, осъществена по време на две хоспитализации на наследодателката в ответната болница : първата - във времето от 5.05.2022 г. до 10.05.2022 г. в „Неврологично отделение“ по повод получен от нея мозъчен инсулт и втората - във времето от 18.05.2022 г. до ***** г. (датата на нейната смърт) във „ Второ вътрешно отделение“ по повод повишаване на кръвната захар, недостатъчни са били с оглед няколкото придружаващи заболявания на пациентката, твърденията за неправилно проведено лечение и неприлагане на надлежна коригираща терапия като причина за смъртта. Но неперсонифицирането на длъжностните лица, от чието поведение се твърди да е произлязъл вредоносният резултат , не е нередовност на исковата молба. В поправящата молба с вх.№ 27496/30.11. 2023 г., подадена при висящността на въззивното производство, ищецът посочил факти за неправомерно бездействие на работещите в болницата длъжностни лица при двете

хоспитализации : неизвършване на необходимите и достатъчни лечебно – диагностични мероприятия (като ехо – доплер сонография на сънни и вертебрални артерии, които кръвоснабдяват мозъка, ехо – кардиография на сърцето, холтер – диагностика ; глюкозен профил с нома индекс); провеждане на неправилно, несвоевременно, недостатъчно лечение и неполагане на необходимата грижа поради извършване на вливания на няколко дози глюкоза от по 500 мл и хранене с кифли с мармелад при високи стойности на кръвната захар, декомпенсиран захарен диабет тип 2, диабетна полиневропатия, диабетна нефропатия, диабетна периферна ангиопатия съгласно епикриза. Ищецът продължил да поддържа, че бездействието на лекарите се намира в причинна връзка със смъртта на пациентката .

Ответникът - МБАЛ „ Рахила Ангелова“ АД, град Перник - не е подал отговор на поправената искова молба в едномесечен срок по член 131 от ГПК, при обезпечена при въззивното разглеждане на спора съгласно разпореждане № 93 от 9.01.2024 г. възможност. Защитата му се свежда до оспорванията на всички наведени в първоначалната искова молба факти , в т.ч. за наличието на изключително силна емоционална връзка на ищеца с неговата майка, както и на причинноследствена връзка между евентуално неправилно проведеното лечение и смъртта по липса на аутопсия за установяване на точната причина за нея; твърдения за обратните факти : извършване на всички параклинични изследвания и консултации със съответните специалисти, извършване на всички необходими диагностични процедури и провеждане на адекватно и в пълен обем лечение, съобразено с утвърдените медицински стандарти.

Привлеченото от ответника трето лице помагач - ЗД „ БУЛ ИНС“ АД, град София е оспорило в писмено становище от 31.01.2023 г. исковите по основание и размер, въвело възражение за съпричиняване на смъртта на пациентката поради неполагане на необходимата грижа за собственото здраве.

От събраните по делото доказателства се установява от фактическа страна следното : ищецът е единствен син на С. П. В., починала като вдовица на ***** г.- удостоверение за наследници № 717 / 1.06.2022 г. До смъртта ѝ двамата са живели заедно, в апартамент в град ***, по ул. „ *** “. На 5.05.2022 г. майката на ищеца, тогава на 85 години, е била докарана от екип на ЦСМП за лечение в „ Неврологично отделение“ на МБАЛ „ Рахила Ангелова“

АД, град Перник поради получен мозъчен инфаркт, причинен от тромбоза на церебрални артерии – епикриза (на л.13 – 14 от делото на ОС – Перник), последван от тотална моторна афазия. Тя е имала придружаващи заболявания – захарен диабет - ИНТ, тип 2 ; хипертонична болест на сърцето със застойна сърдечна недостатъчност. По време на хоспитализацията са проведени : компютърна томография на главен мозък, послужила за заключение за наличие на мултиинфарктна енцефалопатия , корова атрофия, а също и рентгенографско изследване на бял дроб и клинични изследвания , в т.ч. за глюкоза – серум при резултат от 9,11 ммол/л. В епикризата е удостоверено, че няма извършени консултации с лекари – специалисти и след проведена терапия в рамките на четири дни с посочени медикаменти е изписана на 10.05.2022 г., без усложнения и без риск за здравето при персистиране на дискретна левостранна хемипареза .

От 10.05.2022 г. до 17.05.2022 г. е била на курс за рехабилитация в Специализирана болница за продължително лечение и рехабилитация, ЕООД, град Перник. За неврологичния статус е посочено : ляв централен фациалис, левостранна централна хемипареза, по-изразена за ръката, тотална сензомоторна афазия . След проведена терапия и рехабилитационна програма е изписана също без усложнения и риск за здравето . Ден след това, на 18.05.2022 г. е постъпила за лечение във „ Второ вътрешно отделение“ на ответната болница с оплаквания от една седмица от отпадналост, безапетитие, изразен полидипсо – полиуричен синдром , болка и изтръпване на долни крайници, с регистрирана висока кръвна захар от над 20 ммол/л. и завишени азотни тела, в общо увредено състояние, диагностицирано като : декомпенсиран захарен диабет, диабетна полиневропатия, диабетна нефропатия, диабетна периферна ангиопатия. След извършени параклинични изследвания, в т.ч. проследяване на кръвната захар на 2 и 6 часа , а после на 6 часа ; рентгенографски изследвания на бял дроб, медиастиум и сърце ; ЕКГ ; консултации с невролог и хирург; назначена терапия , посочена в епикризата (на л.17 – 19 от делото на ОС – Перник) в т.ч. дозиране на бързодействащ инсулин, впоследствие на бързодействащ и бавен инсулин, са настъпили усложнения – остра бъбречна недостатъчност, белодробен и мозъчен оток и откъм сърдечното и неврологичното заболявания - исхемична кардиомиопатия, пристъпно предсърдно мъждене, мозъчносъдова болест, състояние след исхемичния мозъчен инсулт, левостранна хемипареза и

летален изход . Двете хоспитализации са извършени при действието от 16.08.2021 г. до 15.08.2022 г. на застраховката „Професионална отговорност“, сключена между болничното заведение и ЗД „БУЛ ИНС“ АД със застрахователна полица № E21740000376 от 19.07.2021 г. , на три групи медицински персонал при лимити съответно от 100 000 лева, 200 000 лева и 300 000 лева .

Документираните в епикризите последици от прекарания инсулт и усложненията от него и придружаващите заболявания в хода на втората хоспитализация съответстват на свидетелствата на В. М. (племенник на починалата) и М. С. (внук на починалата) за тежкото ѝ състояние при второто постъпване в болницата : била много отслабнала, лежала, без да реагира при посещения от близките си; донесените за нея шишета с вода за пиене, стояли пълни до края на престоя ѝ. Никой от двамата свидетели не е установил, като очевидец или при узнаване от трето лице – очевидец , болната да е поемала храна, още по - малко кифла с мармелад. Такава храна (кифли) свидетелят С. видял веднъж при посещение на баба си, че била подготвена за пациентите в отделението.

В съгласие с член 146,ал.3,изр.2 от ГПК преклузията за доказателствените искания на двете страни настъпва в откритото заседание, в което съдът обявява доклада и дава указания по член 146, ал.2 от ГПК за кои твърдени от тях обстоятелства не сочат доказателства. В закритото заседание по подготовка на делото с определението по член 140,ал.1 от ГПК съдът може да изготви и съобщи на страните проекта си за доклад – член 140, ал.3 от ГПК, но възможността за това не отменя изготвянето на доклад в откритото заседание - член 145,ал.3 от ГПК. В това заседание, в условията на непосредствено и устно разглеждане на делото страните заявяват необходимите доказателствени искания , в т.ч. по дадените от съда указания по член 146,ал.2 от ГПК, като ако не сторят това, правото им да сочат доказателства за известните им факти се погасява. В противоречие с процесуалната уредба Пернишкият окръжен съд е приел, че в основното исково производство преклузията може да настъпи в по – ранен момент , определен от съда, както в случая от изтичане на дадения в определението № 119 от 3.02.2023 г. по член 140,ал.1 от ГПК едноседмичен срок . Неправилно е отказал да уважи като преклудирано направеното в първото о.с.з. от

31.03.2023 г. от ищеца искане за допускане на съдебно – медицинска експертиза. Вън от това въпросът, за чието изясняване е поискана експертизата, като свързан с провеждането на своевременно, достатъчно диагностично и друго лечение и връзката между реално извършените и положени медицински дейности и грижи и смъртта на пациентката, е налагал медицинска оценка и служебно назначаване за вещо лице на лекар с необходимата специалност. При висящността на въззивното производство, в срока за отговор на поправената искова молба, въззиваемата болница не е твърдяла, че извън документираните в епикриза ИЗ № 2455 лечебни дейности наследодателката е получила в това отделение - Неврологичното отделение – друга терапия по повод придружаващите ѝ заболявания и не е поискала събиране на доказателства за тях при условията на член 266, ал.3 от ГПК. Евентуална доказателствена непълнота в материалите, които подлежат на преценка от вещите лица съгласно член 197, ал.1 от ГПК, е могла да бъде отстранена само при своевременно позоваване на конкретни обстоятелства за прилагането на непосочена в епикризата терапия.

Според заключението на вещото лице – хирург д-р П. П. наследодателката е получила необходимата диагностика и лечение и при двете хоспитализации. Единственият пропуск, допуснат при лечението в неврологичното отделение, е непровеждането на кръвно – захарен профил или контрола на кръвната захар по анамнеза за захарен диабет и наличната при постъпването серумна глюкоза от 9,11 ммол/ л. В отговори при устното изслушване в о.с.з. на 27.05.2024 г. вещото лице е посочило, че при първата хоспитализация са липсвали показания (като нестабилен сърдечен ритъм) и направена положителна преценка от кардиолог за извършване на твърдените в исковата молба диагностични дейности: ехо–доплер сонография и ехокардиография на сърцето. А иначе вливането на глюкоза по назначение – след проверка на кръвната захар към определен момент – е правилно лечение. При втората хоспитализация наред с вливането на глюкоза са извършвания вливания на бързо и бавнодействащ инсулин – Актрапид Инсулатард – в зависимост от кръвния профил към съответния момент, проследяван над 7 – 8 пъти. В заключението е направен извод, че леталният изход е резултат на комбинацията на няколко взаимнопотенциращи негативния си ефект върху здравето и живота на пациентката заболявания – сърдечното и неврологичното заболяване и захарния диабет. Тези заболявания у

пациентката на напреднала възраст и техните усложнения (посочени в точка 1): левостранна централна хемипареза, афазия, остра бъбречна недостатъчност, белодробен и мозъчен оток; исхемична кардиомиопатия, пристъпно – предсърдно мъждене, мозъчно – съдова болест като състояние след исхемичен мозъчен инсулт) са довели на фона на прогресираща полиорганна и мултисистемна недостатъчност, въпреки положените медицински грижи и интензивната терапия, до смъртта ѝ .

В противовес на изводите на това вещо лице , в повторно заключение на вещото лице д-р Д. Н. (невролог) е посочено, че в неврологичното отделение е извършена диагностично – лечебна дейност, но не в пълен обем. Обоснована на придружаващите заболявания - захарен диабет, неинсулинозависим и артериална хипертония със застойна сърдечна недостатъчност - като основни рискови фактори за увреждане на съдовете и настъпване на исхемичен мозъчен инсулт е констатацията , че пациентката е била показана за две диагностични мероприятия , които обаче не са извършени . Не е извършена доплерова сонография на сънни и вертебрални артерии, а тя е могла да установи наличие на стеснение на артериите и степента му като индикация за оперативно лечение. Не е извършено контролно – неврообразно изследване (като втора по ред КТ след 24 часа или като ЯМР след шестия част от инцидента), а то е могло да потвърди или отрече оформянето на ново исхемично огнище. Независимо от неизвършването им, при тази хоспитализация е приложено правилно медикаментозно лечение относно неврологичното страдание на наследодателката .

Основен пропуск при лечението в неврологичното отделение е липсата на осъществени консултации със специалисти – ендокринолог и кардиолог. Те са били необходими с оглед посочените две придружаващи заболявания и значението им на рискови фактори за мозъчния инсулт с цел постигане на диагностично уточняване и провеждане на адекватно лечение. Обяснено е от вещото лице в о.с.з. на 4.11.2024 г. (съдебен протокол на л.91 – 92 от делото на САС), че настъпилото по причина на мозъчния инсулт остро разстройство на мозъчното кръвообращение е предпоставка за декомпенсиране на диабета (още при постъпването в отделението стойността на кръвната захар от 9 ммол/л е била висока, при норма от 5,5 ммол/л , а при втората хоспитализация е варирила , винаги над нормата , между стойности от 9,33 ммол/л до 22,14

ммол/л) и налага прилагане на адекватно лечение – включване на инсулин от съответния вид през часове, за контролиране на кръвната захар в условията на „спешно състояние“, независимо от терапията, която пациентката е прилагала преди инцидента. Високото кръвно налягане води чрез спазъма на кръвоносните съдове до усложнения – исхемични огнища. По липса на консултации с посочените специалисти, вещото лице е отговорило, че не е извършена нито диагностика, нито адекватно лечение относно придружаващите заболявания. В резултат на това се е стигнало до втората хоспитализация на наследодателката по повод декомпенсиран диабет и посочените в епикриза ИЗ № 2747 тежки усложнения : остра бъбречна недостатъчност, белодробен и мозъчен оток и откъм сърдечното и неврологичното заболявания - исхемична кардиомиопатия, пристъпно предсърдно мъждене, мозъчносъдоба болест, състояние след исхемичния мозъчен инсулт, левостранна хемипареза , които независимо от еднопосочно оцененото от вещите лица като правилно лечение във „ Второ вътрешно отделение“, са довели до фаталния изход .

Заклученията се различават едно от друго не по значимите за изпълнението на задачата факти, а по тяхната интерпретация. Знанията от областта на неврологията , каквато е специалността на второто вещо лице, са от решаващо значение при отговора на поставените задачи, свързани с оценка на лечението на пациент с придружаващи заболявания с рисково значение за претърпения на техния фон мозъчно – съдов инцидент . Ето защо въззивният съд отдава предпочитание на заключението на вещото лице – невролог, като обосновано на необходимите специалните познания, опита и медицинската документация. То е опора на извод , че наследодателката е лекувана в ответната болница своевременно, правилно и в пълен обем за неврологичното страдание при двете хоспитализации, както и за усложненията от него и за придружаващите заболявания при втората хоспитализация, но при първата хоспитализация в „ Неврологичното отделение“ в нарушение на принципа за достатъчност и качество на медицинската помощ по член 81,ал.2, т.1 от Закона за здравето пациентката не е получила в пълен обем необходимите диагностични процедури и консултации със специалисти- кардиолог и ендокринолог - относно придружаващите заболявания и посочените пропуски са в причинна връзка с последвалите усложнения и смъртта ѝ. Тези деликтни действия на лекуващите я съставляват основание по член 49 от

ЗЗД за възникване на отговорността на болничното заведение като възложител на работата да заплати обезщетение за произлезлите от смъртта ѝ неимуществени вреди за ищеца – неин наследник .

По делото е поискано изслушване на един (от общо трима свидетели) свидетел за отношенията между ищеца и неговата майка, който обаче не е доведен . Въпреки несъбирането на доказателства въззивният съд приема, че между ищеца, тогава 59 – годишен и починалата, живели в общо домакинство, са съществували отношения, наситени с близост, обич, подкрепа, каквито са обичайни за тази родствена връзка. Загубата на майка, макар в напреднала възраст , водещо до прекъсването на емоционалната връзка с нея, е източник на естествена скръб и търпене на морални болки, за които с оглед момента на увреждането – май 2022 г. - справедливото по смисъла на член 52 от ЗЗД обезщетение се равнява на 130 000 лева . По делото няма никакви доказателства относно твърдения със заявеното от третото лице възражение по член 51,ал.2 от ЗЗД факт за неположена от пациентката грижа към здравето и дължимото в полза на ищеца обезщетението за неимуществени вреди не следва да бъде намалявано. Въззивният съд отменя отчасти първоинстанционното решение и му присъжда обезщетение в размер на 130 000 лева, ведно със законната лихва , считано от ***** г. до окончателно прещане, като потвърждава решението в останалата отхвърлителна част .

Пълномощникът на въззивника – ищец е осъществил процесуалната защита на страната безвъзмездно при условията на договори от 3.06.2022 г. и 20.06.2023 г. При съобразяване на извършените от него в двете производства процесуални действия, пренесеното пред въззивната инстанция събиране на доказателства от две експертизи относно широк кръг правнорелевантни факти , с негово участие, дължимото му при условията на член 38,ал.2 от ЗА възнаграждение следва да се определи по съразмерност : за първоинстанционното производство на базата на половината от служещия за ориентир само поради необвързващото съда действие на НМРАВ с оглед решението на СЕС по дело С-438/2022 г. минимален размер на адвокатското възнаграждение , изчислен съобразно член 7,ал.2,т.5 от НМРАВ (в ред. от Дв,бр.45 от 15.05.2020 г.), в размер от 1 500 лева, а за въззивното производство на базата на 2/3 от минималния размер на адвокатското

възнаграждение , изчислен съобразно член 7,ал.2,т.5 от НМРАВ (в последна редакция) в размер от 4 273 лева . За първоинстанционното производство ответникът има право на разноски по член 78,ал.8 от ГПК за възнаграждение за юрисконсулт в размер от 333 лева, вместо присъдените от 450 лева, а за въззивното – 74 лева . Въззиваемата болница следва да заплати на основание член 78,ал.6 от ГПК дължащите се : част от държавната такса в размер от 5 200 лева за първоинстанционното производство и част от държавната такса от 2 600 лева и разноските за събиране на доказателства от 1 983,72 лева, равняваща се на 3 115,76 лева за въззивното производство или общо 8 315,77 лева .

Воден от горните съображения, **ВЪЗЗИВНИЯТ СЪД**

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 272 от 19.06.2022 г. на Пернишкия окръжен съд , ГО I – 12 –ти състав по гр.д.№ 685/ 2022 г. в частта , с която е отхвърлен искът на Р. В. С. от град *** срещу МБАЛ „ Рахила Ангелова“ АД, град Перник за обезщетение по член 49 от ЗЗД в размер на 130 000 (сто и тридесет) хиляди лева, ведно със законната лихва , считано от ***** г. до окончателно пражане , КАТО ВМЕСТО ТОВА ПОСТАНОВЯВА :

ОСЪЖДА МБАЛ „ Рахила Ангелова“ АД, град Перник, ул. „ Брезник“ № 2 да заплати на Р. В. С., ЕГН: ***** от град *** , ул. „ ****“ № *, вход „ **, ет.*,ап.* на основание член 49 от ЗЗД сумата в размер на 130 000 (сто и тридесет хиляди) лева, обезщетение за неимуществени вреди от смъртта на неговата майка С. П. В., настъпила на ***** г. по причина на неизвършени в пълен обем необходими диагностични процедури и консултации при лечението ѝ в „ Неврологично отделение“ на болницата , ведно със законната лихва , считано от ***** г. до окончателно пражане .

ПОТВЪРЖДАВА решението в частта, с която искът на Р. В. С. от град *** срещу МБАЛ „ Рахила Ангелова“ АД, град Перник е отхвърлен за горницата над 130 000 лева до 500 000 лева, ведно със законната лихва от ***** г. до окончателно плащане .

ОТМЕНЯ решението в частта, с която Р. В. С. от град *** е осъден да

заплати на основание член 78,ал.8 от ГПК на МБАЛ „ Рахила Ангелова“ АД, град Перник разноси над размера от 333 (триста тридесет и три) лева .

ОСЪЖДА МБАЛ „ Рахила Ангелова“ АД, град Перник, ул. „ Брезник“ № 2 да заплати на адвокат Х. Ч. от САК, град София ,бул. „Витоша“ № 1А, ет4,кантора 416 възнаграждение на основание член 38,ал.2 от ЗА в размер на 1 500 (хиляда и петстотин) лева за първоинстанционното производство и в размер на 4 273 (четири хиляди двеста и седемдесет и три) лева за въззивното производство.

ОСЪЖДА Р. В. С. от град *** да заплати на МБАЛ „ Рахила Ангелова“ АД, град Перник разноси на основание член 78, ал.8 от ГПК за въззивното производство в размер на 74 (седемдесет и четири) лева.

ОСЪЖДА МБАЛ „ Рахила Ангелова“ АД, град Перник, ул. „ Брезник“ № 2 да заплати по сметка на САС на основание член 78,ал.6 от ГПК част от държавната такса за двете производства и разностите за събиране на доказателства от експертизи в общ размер от 8 315,77 (осем хиляди триста и петнадесет лева и седемдесет и седем стотинки) лева .

РЕШЕНИЕТО Е ПОСТАНОВЕНО при участието на ЗД „БУЛ ИНС“ АД,град София – помагач на ответника.

РЕШЕНИЕТО ПОДЛЕЖИ НА КАСАЦИОННО ОБЖАЛВАНЕ ПРЕД пред ВКС в едномесечен срок от съобщаването му на страните при условията на член 280,ал.1 и ал.2 от ГПК .

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____